

**ДОКЛАД ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИЯ
ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРЕПОРЪКИТЕ**

**по одитен доклад № 0500100721 за извършен одит за съответствие при управлението на
публичните средства и дейности на Националния институт за помирение и арбитраж
за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.**

Настоящият доклад е приет с Решение № 495 от 09.11.2023 г. на Сметната палата (Протокол № 42)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата, т. 5 от Решение № 064 от 22.03.2023 г. на Сметната палата и издадена Заповед № ПК-0-01-013/19.09.2023 г. на заместник-председател на Сметната палата, е извършена проверка за изпълнението на препоръките по Одитен доклад № 0500100721 за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния институт за помирение и арбитраж (НИПА) за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г.

На основание чл. 49, ал. 1 от Закона за Сметната палата на директора на НИПА е изпратен доклад за резултатите от одита с четири препоръки за подобряване на управлението в НИПА, срокът за изпълнението на които е до 30.07.2023 г.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в определения срок с писмо, вх. № 33-04-6/13.07.2023 г. (рег. № НИПА-00424/13.07.2023 г.), директорът на НИПА е уведомил председателя на Сметната палата за предприетите мерки за изпълнение на дадените препоръки¹.

Проверката има за цел да се установи съответствието между дадените препоръки в доклада по чл. 48, ал. 1 от ЗСП, получената информация от директора на НИПА и действително предприетите мерки и извършени действия за изпълнението им.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНАТА ПРОВЕРКА

При осъществения последващ контрол за изпълнението на препоръките е установено:

1. По препоръка № 1: *Да се извърши преглед и анализ на действащите вътрешни правила относно дейностите по управление на човешките ресурси и да се въведат/утвърдят правила, регламентиращи процесите по изготвяне на длъжностни и поименни разписания на длъжностите, подбор и назначаване на персонал, оценка на трудовото изпълнение, ред за движение и съхранение на свързаните с това документи и отговорните длъжностни лица, ангажирани в процесите.*

Съгласно писмо, рег. № НИПА-00424/13.07.2023 г., от директора на НИПА до председателя на Сметната палата, извършен е преглед и анализ на действащите вътрешни правила относно дейностите по управление на човешките ресурси и е актуализиран Правилникът за вътрешния трудов ред (ПВТР), вкл. определените в него правила за изготвяне на длъжностни и поименни разписания на длъжностите, подбор и назначаване на персонала, оценка на трудовото изпълнение, ред за движение и съхранение на свързаните с това документи и отговорните длъжностни лица. Утвърденият със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г. на директора на НИПА актуализиран ПВТР е публикуван на интернет страницата на института в секция „Други документи“, раздел „Вътрешни правила“².

1. В ПВТР е включен раздел II „Длъжностно разписание. Поименно разписание на длъжностите. Длъжностни характеристики“. С правилника са определени процедури със съответни отговорни длъжностни лица, относно: изготвяне и утвърждаване на длъжностно разписание и поименно разписания на длъжностите, набиране и подбор на персонала в института, възникване, изменение и прекратяване на трудово правоотношение, оценка на изпълнението на длъжностите на служителите.

2. По отношение на процеса по подбор и назначаване на персонал, е установено, че в ПВТР е включен отделен раздел III „Набиране и подбор на персонала“. В чл. 8, ал. 2 от ПВТР е предвидено да се използват методи за набиране и подбор на персонала, чрез: вътрешен подбор, външен подбор и интервю. В чл. 9 от ПВТР са определени етапите, през които преминават вътрешният и външният подбор, като в ал. 1, т.т. 1, 3 и 5 е предвидено да се назначава комисия, която да провежда изпит по определена от нея методика, и да изготвя протокол с предложение за назначаване на избрания/те кандидат/и. В чл. 9, ал. 1, т. 4 от ПВТР е предвидено да се извършва интервю с кандидата/ите, издържал/и успешно изпита.

¹ Одитно доказателство № 1

² www.nipa.bg/документи/други-документи-на-нипа/?lang=BG

Въведената процедура за подбор на служителите в института, по своята същност съдържа елементи, които кореспондират на разпоредбата на р. IV „Конкурс“ в Кодекса на труда (КТ) и на чл. 13, ал. 1, чл. 14, ал. 1, чл. 34, ал. 1 и 7 от Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители (НПКПМДС)³. В ПВТР липсват текстове, които да осигуряват съответствие с чл. 90 от КТ (по отношение на определянето на конкурсните длъжности), на чл. 91, ал. 2 от КТ (по отношение на съдържание на обявлението за конкурса), на чл. 93, ал. 2 и 3 от КТ (относно допускането на кандидатите до конкурс) и чл. 95, ал. 1 и 2 от КТ (относно провеждане на конкурса по обявления начин и съобщаване на резултатите от него). Предвидената в ПВТР методика, която следва да се определи от изпитната комисия, кореспондира на изискващата се по чл. 34, ал. 5 от НПКПМДС система за определяне на резултатите, без да е предвидено оповестяване на методиката.

3. По отношение на процеса по оценката на трудовото изпълнение, е установено, че в ПВТР е включен отделен раздел VI „Оценка на изпълнението на служителите“. Определеният ред е в съответствие с реда, определен в Наредбата за условията и реда за оценяване на изпълнението на служителите в държавната администрация (НУРОИСДА).

4. В ПВТР са определени служителите, участващи в отделните процеси и движението и съхранението на документите.

Препоръка 1 е изпълнена.

2. По препоръка 2: *Да се извърши преглед и анализ на действащите вътрешни правила относно системата за финансово управление и контрол с цел привеждането на контролните процедури в съответствие със ЗФУКПС и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени от министъра на финансите.*

Съгласно писмо, рег. № НИПА-00424/13.07.2023 г., от директора на НИПА до председателя на Сметната палата, извършен е преглед и анализ на действащите вътрешни правила относно системата за финансово управление и контрол с цел привеждането на контролните процедури в съответствие със Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени от министъра на финансите. В резултат на извършения преглед са изготвени и със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г. от директора на НИПА са утвърдени Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НИПА, Вътрешни правила за финансово-счетоводен документооборот в НИПА и Етичен кодекс за поведение на служителите в НИПА⁴. Посочените документи са публикувани на интернет страницата на НИПА в секция „Други документи“, раздел „Вътрешни правила“⁵.

1. Предварителен контрол за законосъобразност

В утвърдените със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г. Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и прилагане на система за двоен подпис в НИПА (ВПОПКЗПСДП) са определени съответни отговорности по осъществяването му – от служител с функции по финансов контрол, и от главния юрисконсулт, както и обхватът на предварителния контрол⁶. Съгласно чл. 6, ал. 2, т. 9 в обхвата на предварителния контрол са включени процедурите по назначаване/преназначаване на служителите по трудово правоотношение, както и проверките, които се извършват (в т.ч. относно правилното определяне на размера на работната заплата).

Към момента на проверката в обхвата на предварителния контрол за законосъобразност, определен в правилата, процесът по прекратяване на трудовите

³ Наредба за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност на държавни служители, обн. ДВ, бр. 97 от 10.12.2019 г., посл. изм. бр. 29 от 09.04.2021 г.

⁴ Одитно доказателство № 3

⁵ www.nipa.bg/документи/други-документи-на-нипа/?lang=BG

⁶ Одитни доказателства №№ 4 и 7

правоотношения (в т.ч. размера на съответните обезщетения) не е изрично включен/описан. При проверката е установено, че в НИПА се прилага практика заповедите за прекратяване на трудовите правоотношения да се съгласуват с главния юрисконсулт и със старшия счетоводител. Размерът на определените обезщетения се проверява от финансовия контролор като част от разходите на института и резултатите от проверката се документират в контролен лист, в съответствие с определения ред.

2. Система за двоен подпис

Съгласно чл. 27, ал. 3 от ВПОПКЗПСДП, в обхвата на системата за двойния подпис са включени всички операции, свързани с поемане на задължение или извършване на разход, независимо от техния размер, в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС⁷.

Препоръка 2 е изпълнена.

3. Препоръка 3: *Да се извърши анализ и оценка на риска и да се въведат/утвърдят правила за регламентиране на процеса по разходването на бюджетните средства, в т.ч. инициирането, одобрението, извършването на разходите, документирането на процеса и прилагането на адекватни контролни дейности, като се определят длъжностните лица, отговорни за тяхното изпълнение.*

Процесът по разходването на бюджетните средства, в т.ч. инициирането, одобрението, извършването на разходите, документирането и прилагането на адекватни контролни дейности, както и длъжностните лица, отговорни за тяхното изпълнение, са определени във ВПОПКЗПСДП⁸.

Съгласно чл. 11 от ВПОПКЗПСДП разходи по бюджета на НИПА се извършват въз основа на Предложение за поемане на финансово задължение (Приложение № 1 към правилата). Съгласно чл. 21 - 23 от ВПОПКЗПСДП предварителен контрол се осъществява чрез специализирания модул „Финансов контрол“, със съответни отговорности на служителя с функции по финансов контрол и на главния юрисконсулт. Определен е и редът за документиране и докладване на резултатите от предварителния контрол.

Препоръка 3 е изпълнена.

4. По препоръка 4: *Да се въведат адекватни контролни дейности, осигуряващи осъществяването на ефективен контрол по изпълнението на сключените договори.*

Със Заповед на директора № РД-05-00027 от 28.06.2023 г. на служителя, заемащ длъжността „главен юрисконсулт“, са възложени контролни функции по изпълнение на сключените от НИПА договори.

Съгласно заповедта⁹ на главния юрисконсулт в НИПА е възложен контрол по отношение на сроковете за изпълнение и плащане на договорите, създаване на необходимата документация във връзка с отчитане и приемане на изпълнението и приключване на договорите⁹.

Препоръка 4 е изпълнена.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Осъществената проверка по изпълнението на препоръките, дадени при извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния институт за помирение и арбитраж за периода от 01.01.2019 г. до 31.12.2020 г., показва, че са предприети мерки за изпълнението на дадените препоръки.

Всички дадени препоръки са изпълнени.

⁷ Одитно доказателство № 4

⁸ Одитно доказателство № 4

⁹ Одитно доказателство № 6

Докладът за резултатите от проверката за изпълнението на препоръките е приет на основание чл. 50, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 495 на Сметната палата от 09.11.2023 г.

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА
за резултатите от проверка за изпълнението на препоръките
по одитен доклад № 0500100721

№	ОДИТНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА	брой стр.
1	2	3
1	Писмо, рег. № НИПА-00424/13.07.2023 г. от директора на НИПА до председателя на Сметната палата	2
2	Правилник за вътрешния трудов ред, утвърден със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г.	19
3	Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НИПА, Вътрешни правила за финансово-счетоводен документооборот в НИПА и Етичен кодекс за поведение на служителите в НИПА, утвърдени със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г. от директора на НИПА	27
4	Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност и прилагане на система за двоен подпис в НИПА, утвърдени със Заповед № РД-05-00026/28.06.2023 г. от директора на НИПА	13
5	Заповед № ЧР-01-00008/04.01.2022 г. и длъжностна характеристика за длъжността „Старши счетоводител“, предоставени от НИПА по служебна е-поща на 28.09.2023 г	4
6	Заповед № РД-05-00027 от 28.06.2023 г. от директора на НИПА	1
7	Протокол за финално съгласуване на установените факти и обстоятелства	5